

ശകുന്തള

PUBLISHERS :
THE MANGALODAYAM LTD.,
TRICHUR.

ശകുന്തള

(പൂർവ്വഭാഗം)

സന്ധ്യാഭം പൊന്നുപൂശവേ, വാനിൽ
വന്തമസ്സിന്റെ വകത്തും

എന്തെന്നില്ലാത്തൊരാകുണ്ഡീയ -
ബന്ധുരഭാവം പൂവിട്ടു.

ആ യാമിനിയിലാ വാനിൻ പ്രതി -
പ്ലായയാൽ മിന്നിയകാട്ടം.

ഏതോ വാക്യമിതി നിന്നടൻ ശാന്ത -
മേഘമൗനമാണ് പോൽ

നിശ്ശബ്ദമുമാൽപ്പരിസരം,
സതപസന്യസ്തമാകിലും.

ചാഞ്ചല്യമാണിടി സഞ്ചാരം
പൂഞ്ചോലയ്ക്കു, മെന്താശ്ചര്യം!

തട്ടിനീക്കുന്ന തന്മാറിൽനിന്നും
പൊട്ടിക്കരയും വീചിയെ!

സൈപരസഞ്ചാരവിപ്ലമാണത -
സൈപരിണിയ്ക്കു സഫിക്കുമോ?

ശകുന്തള

വെമ്പുകയാണവസാനമവ-

ജംബുധിപ്രാപ്തി നേടുവാൻ.

ഭാവഗർഭീരമാം നിശാമുഖ-

ത്തേതോ കൈ കരി തേയ്ക്കുന്നു;

മിന്നുന്നതൂണ്ടാ മാരിലെന്നിട്ടും

പൊന്നൊളിത്താരമൊന്നതാ!

വീഴുമോ താഴത്തേയ്ക്കു, താധാരം

പാഴ് നിഴൽപ്പാട്ടിലാണല്ലോ.

ചാരത്തജസ്ത്രം മിന്നുന്നു ചന്ദ്രൻ

താരതൻപദം കൂപ്പുവേ

പകിലനാകമമ്പിളി മിഴി

ചിമ്മി, യോമൽ ചതിക്കുമോ?

ഉച്ചതാ ദേവി ചൂടിയ പൊന്ന-

പുവു മണ്ണിലെറിയുന്നു

ഒപ്പമപ്പൊഴുതിൻ നിശപാസ-

മപ്പട്ടിതളം വാട്ടില്ലേ?

ബുദ്ധിമുട്ടണം ലൗകികത്തിനായ്

നിത്യവുമാത്മസൗഹൃദം;

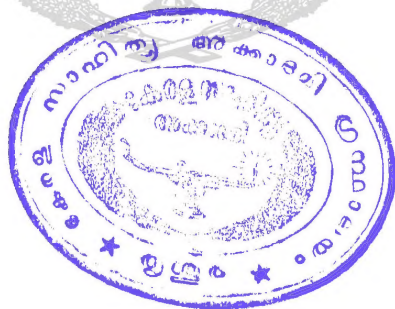
പാരിൽതൂപ്പിക്കായ് മന്ത്രിതേ നീ നിൻ

ചോരയ്യം വാഞ്ഞാഴിക്കണം

ശകുന്തള

ഗ്രന്ഥകർത്രി:

കെ. പി. കുഞ്ഞിലക്ഷ്മി അമ്മ

PUBLISHERS :
THE MANGALODAYAM LTD.,
TRICHUR.

അനാപതിപ്പ്

കോപ്പി 1000

1132]

[വില 1—4—0

എന്നാലുമതിൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻ പ്രാതൽ -
തന്നെയേകാനശകത നീ.

നീങ്ങുന്ന നിമിഷങ്ങളോരോന്നായ് -
മാന്ദ്യം കാലത്തിനില്ലല്ലോ.

വാനിൻ പതക്കമാ മണിത്താര
വീണനേരത്താണങ്ങതാ,

മാലിനീതടസീമയിലൊരു
മാലതീകുളുഗർത്തിൽ

ഗാഢപരിഷ്കാരഗോസ്തുകമാകും
മാതൃവക്ഷസ്സിനുണ്ണവും;

പുഞ്ചനപരമാകുമമ്മതൻ
ചെഞ്ചുണ്ടിന്നണിമുദ്രയും;

മായുകയല്ല, മങ്ങിയുമില്ലാ -
ത്താരോമൽപ്പൊന്നുപുനന

മന്ദഹാസാഞ്ചിതാസ്ത്രം നിദ്രയിൽ
മിന്നി മേവുന്ന പുൽത്തട്ടിൽ!

അന്തരാര വാനരവർഷം
പൊന്താരകളാം കൺകളാൽ.

മന്ദപവനൻ താലോലിക്കുന്നു;
മന്നാ മൈ തടവീടുന്നു.

ശകുന്തള

ദിച്ഛമാം ഹാർദ്ദപ്രമത്തിൻപര-

നിർവൃതിയോ ഈ മഞ്ജരിമ?

തെന്നലിലാഞ്ഞുലയുമമ്മടി

ചിന്നം പാലശ്രീ, ഏന്നല്ല,

പേന്തും ചിമ്മിയ കൺകളും പൊന്നിൽ

വാത്ത് ഗണ്ഡവും ചെഞ്ചുണ്ടും

മൈ മലനൊട്ടു ചായ്ക്കുതൻ ശിര-

സ്സേവം കിടപ്പും കൺപാറും

മനനമേ, നീ വെമ്പിടാഞ്ഞൊന്നാ-

ക്കുമണിയുണർന്നിടട്ടെ!

*

*

*

ഇന്ദ്രദിങ് മുഖത്തകിതമായി-

ല്ലിന്നിതേവരേക്കാലശ്രീ:

ആരിങ്ങടക്കം തേജസപി? ഭാസപാൻ

പാരിലേയ്ക്കിന്നിറങ്ങിയോ?

ഇല്ലില്ല തപഃസാഹല്യമാൻ-

തല്ലി, തടീയപ്രാഭവം!

വക്ഷികൾ നോക്കിക്കുത്തിടവതാ-

മക്ഷയഭാസ്സു കണേവേ

തൽക്ഷണം ചിന്താസ്തബ്ധനായ് അതാ-

രീശപരാ, ഋഷേ! ഇപ്പുകൈ!

പ്രാകതനബന്ധവൈഭവാൽ സ്വതപ-

മാത്രം മിന്നമാന്യതയിലും

സ്വതപം രാജസശ്രീ ചേർത്തു, കണ്ഡൻ

പുത്രിയായ് കണ്ടു കണ്ണതിനെ.

അന്യഥാ ഭാവിജ്ഞാനിയാമങ്ങോ-

ക്ഷന്യകന്തവ്യമെന്തിതിൽ?

*

*

*

മഞ്ഞുപുതപ്പിട്ടു പുൽമെത്ത

തന്നിൽക്കണ്ടൊരാക്കുഞ്ഞാരോ?

ചീഞ്ഞൊരന്യായ പൊരാതമസ്ത്ര-

യാർമാമനശ്ശൈശവത്വം;

രണ്ടപരാധമൊത്തതിൽനിന്നു-

മുണ്ടായോരാത്മസംശുദ്ധി;

വൻതപോഭംഗപങ്കത്തിൽനിന്നു

പൊന്തിയ നറുംതാമര;

മേനകാവിശ്വാമിത്രരിൽ പുഷ്പ-

ബാണനാൻ വിജയശ്രീ;

ഭാരതത്തിൻ പ്രതിഷ്ഠയായ് ജന-

ഭാരം വഹിച്ച ദൈവതം;

കാളിദാസസൽക്കാവ്യദ്യോവികൽ-

പ്പാലൊളിതുകും പൊകതിർ;

ശകുന്തള

ആശ്രമത്തിങ്കൽനിന്നു താഴ്ന്നുഴി-
ക്കാശ്രയമേകിപ്പൊങ്ങിയ
പകുപജീവിതത്തിനിളപ്പമാ-
മിക്ഷതനീശകുരുഞ്ചാൽ
വന്യശകുന്തരക്ഷയാൽ പിന്നീ-
ടെന്നും 'ശകുന്തളാ'ഖ്യയായ്.

II

“വന്നുപോയ് ഞാനീ മാൻകിടാവിനെ -
യൊന്നുകൂടെടുത്തിടട്ടെ,
അമ്മനോടമ്മ പോയ്ക്കിട്ടെ,
കൊച്ചു വന്നെത്തിപ്പോയെന്നായ്.”

സന്ധ്യ മായുന്ന കണ്ടു ഗൗതമി
വെമ്പി വിളിച്ചു കൂട്ടിയെ
“അമ്മ, നിൻതൊറു താതനെക്കൊണ്ടീ-
യമ്മയെപ്പഴിച്ചിരിക്കുകിൽ—”
“ഇല്ലില്ലെ”ന്നവളാശ്വസിപ്പിച്ചു
ചൊല്ലിയച്ചത്തിലെങ്ങനോ?
ഭീതയായ് വൃദ്ധ, ‘പൈതലിൻകാട-
കേറുന്ന’ന്നാക്ഷേപിക്കവെ
തോളിലുമവെയ്ക്കുന്ന വാർമുടി
ചേലിലിടയ്ക്കൊതുക്കിയും
സ്വാഭാവികശ്രീ കൂടീടുമംഗ-
ശോഭയെ മറയ്ക്കാതെയും;
ആരാലടുത്തു കൂറോടെ തന്റെ
മാറിൽ ചേർത്ത മാൻകുഞ്ഞുമായ്

ശകുന്തള

“അമ്മെ, യെൻകട്ടിയാണിതെ”ന്നവൾ
നന്മധൂതുകി, യക്ഷമം

ചുംബിച്ചിതാ മാൻകുഞ്ഞിനെ പേർത്തും
തൻമുഖം വിയപ്പോളവും.

ഉത്തമമുണ്ടോ കാത്തില്ല, തന്നെ
പ്രത്യയപൂർവ്വം നോക്കിടും

മാനിലാണവൾക്കപ്പോഴുമവ-
ധാനം ധാത്രി തിടക്കയായ്:

“കണ്ടേത! സാസ്സത്തിനെത്ര വൈകി, മാൻ-
കുഞ്ഞുമായിങ്ങു നിന്നാലോ?

അച്ഛൻ കോപിക്കും” — “മരണിനോടച്ഛ-
നിഷ്ടമാണ”വൾ കൂകിനാൾ.

മുനിലാ മാൻകുഞ്ഞിനെ വെച്ചു
നിന്നവൾ വീണ്ടും ചൊല്ലിനാൾ:

“അമ്മയോടൊപ്പം ഞാൻ വരുംവോലെ-
യിമ്മാനെന്തെന്നുടരണം,

ഞാൻ ജപിക്കുവാനില്ല, ഒല്ലെന്നാകിൽ” —
തേഞ്ചൊല്ലിൽ വാശി കൂടിപ്പോയ്!

കൊഞ്ചുമഞ്ചാമ്പം മാറി, ചെഞ്ചുണ്ടിൽ-
പ്പഞ്ചിരിവെണം കൈവിട്ടു.

അഞ്ചുവയസ്സിൻ ചാവലമാരു-

മഞ്ചം ഗൌരവമേലവേ

ധർമ്മസങ്കടമാൻ ഗൗരവമി-

യിമ്മകളോടെന്നോതും താൻ?

ഭാരതപ്രതിഷ്ഠാപനകർമ്മ-

ഭാരം വഹിച്ചിടേണ്ട കൈ

അക്ഷമാലയിൽ തുറക്കുമെണ്ണ-

നക്ഷമമാകിലെന്തതിൽ?

ശീലിക്കേണ്ടതായുണ്ടവരുകന്നേ

മാലഴം ഹൃദ്യാനുഷ്ഠാനം

വാസനാവൈഭവത്തോടാവുമോ,

ശാസനത്തിന്നു നേരിടാൻ?

*

*

*

ധ്യാനനിർലീനനായിരിയ്ക്കുന്നു

ദേവനാശ്രമത്തിനുള്ളിൽ

അന്തികസ്ഥമാം ഹോമാഗ്നിയുടെ

ബന്ധുരച്ഛായ പോലവെ

ഉൾത്തിങ്ങും സൗമ്യഭാവത്തിൻ തള്ള-

ലൊത്തു നരച്ച തന്മൂടി

ഏതൊരപരാധിയ്ക്കും സ്വാഗത-

മോതുന്നപോലെ മിന്നുന്നു.

ശകുന്തള

“മാപ്പെനിയ്ക്കുറ്റം, വൈകിപ്പോയ് വരാൻ”
മാറൊലിക്കൊൾകെയിമ്മൊഴി

അഞ്ചലിയോടേ നിന്ന ഗൌതമി-
യങ്ങൊട്ടു മാറിനീങ്ങവെ,

സന്ദേശമൊരുനോക്കിനാലവൾ-
കുറ്റൻ സൽക്കാരമേകിനാൻ.

അതുതാവിഷ്ടനായി പെട്ടെന്നൊ-
രമ്പരപ്പൊടനേപഷിച്ചു:

“എന്തിതമ്മിണി, പാൽ കുടിക്കേണ്ടീ-
ക്കുഞ്ഞിന്റെ തള്ള ചത്തിതോ?

വേർപിരിച്ചതോ നീയവയെ?”—ത്തൻ-
ഭാവം പകന്നിത്തോമലിൽ

പശ്ചാത്താപത്തിൽ വൈവശ്യം ഭ്രാന്തി-
മത്താകാമബദ്ധത്തിലും!

ഈശനെ സ്തുതിയ്ക്കാനിരുന്നില്ല—
പേശലാന്തരമത്രയും:

“അയ്യോ കഷ്ടമിസ്സാഹസം കുഞ്ഞിൻ
തള്ള പോയ്ക്കോയോ, കാണുമോ?”

അസ്സപദ്യതഗഹപരത്തിലേ-
യ്ക്കെന്നോ തേടിപ്പോയ് ഭാസ്കരൻ;

ആശ്രമമാവാന്തകാന്താരത്തിലേ -

യ്ക്കുതൃപ്തകൃമോടക്കുട്ടിയും.

മാതൃവത്സല്യത്തിൻ പ്രചോദന -

മാദരിച്ചോടിയസ്ഥം

പാദമണ്ഡലത്തെപ്പാത്തുകൊ -

ണ്ടാരാൽ മഹഷി ചൊല്ലിനാൻ:

“ഗൗതമിജ്ഞാവില്ലിനിമേൽ സ്വയ -

മീ വികൃതിയെ നോക്കുവാൻ

ഏല്പെടുത്തണം തോഴിമാരെ നാ -

മീ പ്രായം ക്രീഡാലാലസം.”

കന്തവ്യാസരായ് നില്ക്കും ചിതാക്കുറ

ക്കുസ്വപ്നമേകിയമ്പിളി.

കാത്തു കേണിടുമമ്മയെത്തേടി -

ച്ചേർത്തു പൈതലേ, വേഗത്തിൽ

പാരിനുള്ളാസ്ത്രമപ്പടി തീക്കാ -

നാരാൽ വെണ്മതി തുകിടും

ജ്യോത്സ്യയിൽ നീന്തിയെത്തുവതാരാ -

ണാ‘ശകുന്തള’യല്ലാതെ?

“പൂവറക്കുവാൻ പോക നാം സഖി

കാവിലേക്കു, നീയില്ലയോ?”

ശകുന്തള

“ഇല്ലാതെത്ത,”വരും രോഷംനടിച്ചു
ചൊല്ലിച്ചങ്ങാതിമരോടായ്

മുൻനടന്നി,തേകാത്തത്തിലെത്തി
നിന്നും, കാണുമ്പോൾ നീങ്ങിയും.

അങ്ങിനെ ക്ഷണം വാടിതൻ സീമ
മുന്നിലായ് കണ്ടു മണ്ടിനാൾ

വല്ലരിതോറും വല്ലായ്ഞയേന്ത്രേ
മല്ലാക്കിയോടിപ്പു തേടി

തോഴിമാർ മരംകേറി,കൊമ്പുകൾ
കീഴോട്ടുതാഴ്ന്നു യോതിനൂർ:

“കാമനേ, പൂവറുക്കു വേണ്ടത്ര
പൂമരം തലചായ്ത്താ,

കാമനീയകുമാരും സെന്ദ്രയ് -
ധാമമേ, നിന്നെ വന്ദിപ്പൂ.

പല്ലവം വെല്ലും നിൻപാണിയിതിൻ
ചിപ്പയിൽ പട്ടു ചാർത്തട്ടെ.”

പൂക്കുക്കൊട്ടിൽ തീർത്ത തൻകലഹത്തെ
പോഷിപ്പിണ്ണെഴി ഹോസോകതി

നിച്ഛതെയോമൽ യാത്രയുടൻനി -
തുൽക്കടരോഷമേകയായ്

തക്കത്തിൽ പൂക്കൊമ്പാഞ്ഞു കുലുകി
യുക്തിയേറുമനസ്സു

അക്കൊമ്പിൻ തലപ്പാശ്രയിച്ചുടൻ
ചിക്കുന്നു ചാടിത്താഴത്തു

കാലിടറിയതായ് നടി,ച്ചെന്നോ
തോഴിയോടേങ്ങി,യാകലാൽ

ശബ്ദം കേട്ട,ക്കി പിൻ തിരിച്ചോര-
മ്മുശല കണ്ടാളഭിനയം.

കൃത്രിമശബ്ദബോധമില്ലാതെ
സതപരമോടിവന്നവരും

‘എന്തെന്തെന്നുതാപാവിഷ്ടയായ്
തന്നോഴിയോടനേപയില്ല.

മിണ്ടാതെ തേങ്ങി മാത്രനേര,മുൽ
കണ്ണഭീതിവളർത്തവെ

“ശബ്ദമുടവാൻലോലാന്തരം
പണ്ടുമശകതമല്ലയോ,

വമ്പിതെന്തു തുടൻ നീ?” ഹസി
ച്ചമ്പിൽ പുണർനാളത്തോഴി.

നിബ്ബന്ധിച്ചങ്ങുനിർത്തിസ്സുഖിയെ -
യോരുന്നോക്കി പ്രിയംവദ.

ശകുന്തള

രണ്ടാളും തങ്ങളൊത്തു കെട്ടിയ
കണ്ടാൽ കൊതിയ്ക്കും പൂമാലും
“ഇമ്മനോനൈമ്ബുത്തിന്റെ പ്രതി-
പുനമെന്നോതിയാദരാൽ
ചാത്തിച്ചു ബാല്യം മായാഞ്ഞും നവ-
താരണ്യം ചേരുമമ്മാരിൽ.
കന്തവ്യോല്ക്കയം കന്യയോ വിതു-
കല്പിതമോത്തുഴറെറാടെ
കാന്താരദേവതയ്ക്കുമുൾത്താപം
കാന്തിയാലേകിത്താദൃശം
നൽസുമവാടിസേവനത്തിനാൽ
തൽസഖിമാരൊത്തോടിനാൾ.

IV

നിലവാനിലത്താരസേവന -
മേലുമമ്പിളികീറുപോൽ;

ബാലകുശലയുഗമായുസ്ഥ -
മാളം ചെമ്പനീർപ്പുവുപോൽ;

ഭക്ത്യാദരാന്തരാളസ്ഥദയാ -
ശക്തിപോൽ; പ്രേമമുക്തിപോൽ;

പുഥപിപാക്ഷിണു ലക്ഷ്യമായ്, സഖീ
മദ്ധ്യഗയാളാ വാടിയിൽ

അന്നൈസദ്യീകസൗന്ദര്യോദം
തന്നിലാശ നിഴലിഞ്ഞു

അശ്ശകന്തളാജ്യോതിസ്സിൽ മുങ്ങി
ദൃഷ്ടനക്ഷാത്രപ്രാഭവം,

ശൈശവത്തോടടുത്തുകൂടിയ
പേശലയുവഭാവംപോൽ,

മാനമപ്പൊഴെ പോക്കുവാനൊപ്പം
തുണീരമ്പുണ്ട കാമൻപോൽ,

ഭീനജനാവനത്തിനായ് വാന -
സ്ഥാനം വിട്ടുള്ള ദേവൻപോൽ,

ശകുന്തള

പ്രതൃഷ്ണയായിതദ്ദേഹം ലോക-
വൃത്തമോരാത്താ ദൃഷ്ടിയിൽ

ചിഹ്നം മദനോന്മാദരംഗം
സൽകാരോത്സുകമാകവെ,

നില്ക്കുകെനിടംകോലിട്ടു ലജ്ജ
മിതം തോല്പം മാതിരി.

നിന്നു നോക്കുമസ്സനിധനത്തിൽ
വന്നുദിച്ചിതു സൽപ്രേമം.

ബാല്യചാവലും വെന്നയെഴുവനം -
കാല്യകാലമഭോനമം

അകുഷ്ണീയസൗഭഗംതന്നി-
ലാകേ വന്ന പരിണാമം

മോദദായകമായതിലേറെ
മാദകമായി തദ്ദൃവം.

സ്വാമിനി പോകുന്നേടത്തു ഭീവം
തോഴിമാർ കാട്ടുമല്ലാതെ

വേർതിരിയ്ക്കില്ല മാഴ്ച, തവ -
ക്കാവില്ല, തല്ല നീതിയും.

പ്രേമദൈവതം പ്രത്യക്ഷമാകേ -
ക്കാമിനി കണ്ണടച്ചില്ലാ:

ലോകനീതികളോരുമോ നിത്യ -
കാനനവാസികൾക്കുമോ!

വൽകലമാട, പൂവണിദ്രവ,
തൽക്കാലം പൊന്നുചുഡയും—

കൈതൊഴാം നാമീസൗഭഗമേ നിൽ
വാർ വെല്ലും ക്ഷണശക്തിക്കാർ!

അപ്രഗത്സൗഭഗമേ മൊത്തവ
ഉപ്പിച്ചാൾ നിജജീവനം.

ശകുന്തള

അരയാൾ? സാവ്വളേമൻ, ശാസ്ത്രമ-
ന്നാരിയെക്കഷ്ടം വെച്ചിട്ടു.

‘പ്രത്യക്ഷദൈവം ഭൂപതി’ വീഴ്ച
നിത്യനാണ്ടാമെന്നോക്കാമോ?

ധർമ്മത്തെക്കൊക്കുമറില്ല, പക്ഷേ
ധർമ്മാചാരങ്ങൾ മിക്കതും.

അജ്ഞാനോരാതെ ചെയ്യുമധർമം
പ്രജ്ഞാനാത്മാത്മമാൽ ചെയ്യാം.

ഇഷ്ടതോഴിമാരാശപസിപ്പിച്ചാ:—

“ഒരത്തും വൈകിടാതദ്ദേഹം,

മന്നവനല്ലേ, കാൽപ്പാത്തത്താൽ
വന്നിടാം ഭംഗമെപ്പൊഴും.”

“മന്നവൻ” അതേ, യാവത്തിച്ചാളാ-
ത്തനപി, തൻ ചിന്തയെന്താവോ?

അന്യഥാ, നൈരാശ്രത്തിലാമജ്ജി-
ച്ചൊന്നു മോക്ഷതാത്ത്വയോ?

പുഷ്ടശ്രീകുമാരം തന്നദരത്തെ
ഛത്തളിഞ്ഞു നോക്കുവേ

കഷ്ടമെന്നവൾ, വീഴ്ചിട്ടു മന്ദം
പുച്ഛിച്ചാൾ “അച്ഛൻ വന്നാലോ?”

ചെട്ടെന്നോരിടിയേറ്റ പോൽ സഖീ-
യുഗം ഞെട്ടിപ്പോയെങ്കിലും

അന്നയജ്ഞമാരോതി “യഹ്വനെ-
ന്തസ്ത്രായം കാബമാനുഭിതിൽ?

തൻപുത്രി വീരപതിയായ്, ചോരാ
സുപ്രതിഷ്ഠിത മായ്പ്പാരു.”

തന്നത്താൻ തനപി മാത്ര മാനാ-
ളിനാരാണ താൻ, അപ്പനോ?

അപ്പരമഭാഗ്യത്തിലുയർത്തും
തൽപ്പദമുച്ചിലെങ്ങും.

“ബാല്യസഖാക്കളാം വടക്കളെ-
ന്താലോചിക്കുമെൻ കായ്ത്തിൽ?

അമ്മ ഗൌതമിക്കത്രമേൽ രസ-
ഭംഗമാകുമെൻ സാഹസം?”

ഒന്നും തോന്നിലാക്കാതരയ്ക്കുള്ളം
തന്നത്താൻ പിടച്ചീടവേ!

ചശ്ചാത്താപത്തിൽ നീറുകല്ലാതെ
തെറ്റിനെന്തുണ്ടാമാശ്വാസം.

“എന്തിരുപ്പിതെ”നുക്തിയാൽ ധാത്രി-
യന്തികത്തിലണയവേ,

ശകുന്തള

സന്ധ്യാകുമാർസംഭാരത്തിനായി
തന്തോഴിമാരെഴിയവേ,

രാത്രിയെ വഴിച്ചുതിയ സന്ധ്യ
ഭാസ്കരനൊത്തിറങ്ങിപ്പോയ്

ആശ്രമാന്തരത്തിങ്കലേകയാ-
യാശ്രയാശാന്തികസ്ഥയായ്

കണ്ണുച്ചിശ്ശയാനം ചെങ്ങേയ-
ക്കണ്ണപ്രഗമനപ്രസ്താവം,
ഘോരനീരദനാദം പന്നഗ-
നാരിയെയെന്ന മാതിരി,

മിക്കതും പ്രജ്ഞാഹീനയായ് വീഴ്ത്തി
വെക്കുമുറ്റാക്കാരിയെ.

VI

നാഗരീകമാണീ വേഷമവൾ -
 കേകിയായതും ദിവ്യത.

തൽപ്രസാധനം ചെയ്തു കൺപാത്തി -
 തപ്രഗതസഖീജനം

നിശ്ശതാസക്തനെന്നെങ്കിലും, നോക്കി
 നില്ക്കുവാൻ കണ്മൺ പുത്രിയെ.

ആദ്യവിയോഗാരംഭത്തിൽ ഞെട്ട -
 ലാത്തി തന്നിലും ചേക്കുവേ,

ഗർഭദാക്ഷിണം ചെല്ലിയദ്ദേഹം
 “നില്ക്കരുതിനില്പോക നീ,

കന്യപാൽ പിതൃസന്നിധിയില -
 ല്ലിന്നിമേൽ വസിയ്ക്കേണ്ട നീ,

സൽസുതരൂപിതേ കൈവരത്തട്ടെ
 നിസ്സീമം പതിപ്രേമത്തെ;

തെറ്റുന്ന സന്തതാർത്ഥം, ഭീരു
 മുറിക്കൊഴിച്ചു നില്ക്കുകയോ?

ബാല്യമിത്രങ്ങളോടു തല്ലാല -
 മോശ യഹൂദ നീ കേഴാതെ;

ശകുന്തള

എത്ര നാൾ പ്രതീക്ഷിച്ചതാണേവം
ഭർത്തൃസംഗമം താവകം!

ജാത്ര നിൻ ശുഭകാക്ഷയാ—” ശേഷം—
മുക്തി കണ്ണീരിടറിച്ചു.

ചാത്തലച്ചിറ വരിപ്പാൻ പാറി—
ലേതു തപസ്സിൽ മുടിനും!

“കാണതെന്നിനിയ ഹ്ലനെ”യെന്നാ—
ജോമലാളാശ്വേഷിച്ചുടൻ.

“കണ്മണി, ലൗകികാനന്ദരൂപി
വന്നാൽ, നിൻചാനപ്രസ്ഥത്തിൽ
മാജ്ജാലേ പോകൂ” ധീരത നടി—
ചാക്ഷുലൻ വിട്ടു മാറവേ

വിടിക്കരയും ചങ്ങാതിമാരെ—
ചെന്നു പുണർന്നാൻ ഗാഢമായ്.

സാന്തപനമോതിയ, നായജ്ഞമാർ
സാശങ്കമെന്നോ ചിന്തിച്ചു;

“ഭർത്തൃദത്തമാമംഗുലീയകം
ശ്രദ്ധേയ”മെന്നുശരിനാർ

കാന്താരതരുവല്ലീമൃഗങ്ങൾ
കാന്തിമത്താം മറ്റൊരാളെയും

മുറും യാത്രയരുളേണ്ടതുണ്ട് -
കുറവാർവേണിക്കാദരാൽ.

എത്തിനാർ സഹയാത്രികർ, ശക -
വിട്ടു ശാസിച്ചാൾ ഗൌതമി:

“തെറും മുറ്റുതും, അങ്ങും കുട്ടിയോ?
തെറാം ജലാന്തം മാഴ്ചം നാം.”

കൂപ്പുകയുമായേവരും തല.

താഴ്ന്നാർ വികാരാന്തരാൽ

അങ്ങിങ്ങായിടയ്ക്കൊക്കയും നിന്നു

പിന്നിലേ,യ്ക്കൊന്നും മിണ്ടാതെ,

കൺ മറവോളം നോക്കിനാരവർ

നിന്നിമേഷമാം കണ്ണിനാൽ

ചിന്താസഹസ്രസമ്മദ്മേരൂ

നൊന്ന ഹൃത്തുമായ് മെല്ലവേ

ദൃശ്യകനസമാകലം നിജ -

ലക്ഷ്യമാൻ ശകുന്തള.

ഉത്തരഭാഗം

പെട്ടുപോയിതോ കുഞ്ഞേ,
കുഞ്ചുമുനിലന്നേ ചെയ്തു
തൊറ്റ തീർത്ഥവാൻ വന്നോ-
രമ്മയെ ഗുണിക്കാതെ
മാനമേതുവാൽ കുട്ടി,
സാഹസമേതൊന്നുണ്ടി
മാനനി ചെയ്തീടാതി-
ങ്ങാരതു ഗൌനിക്കാത്തു?
എന്നുമല്ലമു, ഞാന-
ന്നൊരു കണ്ടിതു നിന്നെ
കണപുത്രിയായ് സതപ-
സൗഭാഗ്യനിധിയായി
പാലിനെക്കാളും പുഷ്പി-
സാധകം, ജനയിത്രീ-
ലാളനാസപാദം കഞ്ഞി-
ന്നറിവില്ലാഞ്ഞല്ലൊന്നും
പൊട്ടുന്ന ഹൃദയത്തോ-
ടാത്മസന്താനത്തെക്കൈ-
വിട്ടുപോം ജനനിയെ-
ച്ചുണ്ടിടം സമുദായം

അക്കടംകുതിന്നനം

പ്രേരകമായോരാത്മ-

ദൃഷ്ടതിക്കരി പുഷ്പ-

കുമായത്തേപ്പാൽ മാഞ്ജം.

പുരുഷനാരിൽ പക്ഷ-

പാതിയിസ്സുമുദായം

പുരുഷസേപ്തൈകസം-

സൃഷ്ടമിസ്സുമുദായം

നാരിയെപ്പഴിഞ്ഞുട്ടെ-

വാസ്തവം മറച്ചായ്-

പുരുഷാഭിജാത്രത്തിൻ-

ജഡമിങ്ങിളകാതെ

സപീകാഞ്ചുഴാത്തോട

ത്യാഗകൗശലംകൂടി

സ്രീകൾ നാമവരിൽ ക-

ണ്ടറിവോരല്ലീ മുറുറം.

ഒന്നു കൺമിഴിഞ്ഞു നീ

ജീവിതം തനിത്തേന-

ല്ലെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾത്തന്നെ

തട്ടിയങ്ങെറിഞ്ഞാലോ?

ശങ്കരൻ

കാമനേ, സഖിമാരോ-
ടൊന്നിച്ചു വലപ്പോഴം
പുവനത്തിങ്കൽ നിന്നെ-
യൊളിഞ്ഞു കണ്ടോറിവര

വഞ്ചിതമായിപ്പോമീ-
യഞ്ചിതാകൃതിയുമെ-
ന്നഞ്ചിയില്ലയോ, മന്ത്രിൻ
മദ്ദിപ്പു കാലാൽ പൂവും!

ധാത്രിതൻ വസ്ത്രത്തിങ്കൽ
കൊഞ്ചിയേറിട്ടു നിന്നെ
മാത്സര്യം കൂടാതീക്കി-
ച്ചീടാൻ ഞാൻ സമ്മിച്ചതോ?

പിച്ചവെച്ചോടിച്ചെന്നാ
രക്ഷകമഹേഷിതൻ
സപ്തമുദ്രധ്വാനം മുട-
ക്കുന്നതുമിടയ്ക്കിടെ

പെറ്റമ്മയിതോരോന്നും
നോക്കിനിന്നസുയയോ-
ടൊറ്റമറവശയായ്-
ത്തീരുകിൽ കഴിവെന്തേ?

കുക്കയും കുമാരികേ,
നീയറിഞ്ഞീടും, ചുത്ര-
സൽകൃതി ലഭിച്ചാകിൽ
ദൈവകാരണ്യത്തിനാൽ

ഇന്നു ഞാൻ “മാപ്പൊ”ന്നെന്റെ
വാത്സല്യക്കുരുണിന്റെ
മുന്നിൽ വന്നിന്നെപ്പോൾ
ദുഷ്ടിയേ, ചതിച്ചോ നീ?

മേനകാമൃദുമസ്ക-
മാദ്യമായ് സാധുസ്തേഹ-
ത്തേന്മഴ പെയ്തു രാജ-
ധിക്രൂതപ്രേമത്തിന്മേൽ.

ആരുപേക്ഷിച്ചാലെന്ന-
തെന്തിനായാലെന്നേ, സ്വപീ-
കാരയോഗ്യരാണമ്മ-
സ്തോത്ഥജരാജനാന്തരം.

ക്ഷണമുച്ഛയിൽനിന്നു-
മുയരുമിടകൊണ്ടു-
ത്തനയാതനു താങ്ങി-
യ പ്ലരസ്സുയൻപോയ്

ശകുന്തള

മാമുനി മരീചിത-

ന്നാശ്രമോപാത്തത്തിൽ വെ-

ച്ചോമന, ജനിത്രിയെ-

ക്കേട്ടറിഞ്ഞിതു മോദാൽ

അമ്മയോടീമട്ടാളും-

ചേന്നമന്നോരാ മാത്ര

വണ്ണനാതീതം, ഭാഷ-

സ്തിലിതിൽ പ്രവേശനം!

കാപട്ടം കലരാത്ത,

വിശ്വാസം വെടിയാത്ത

കാനനവാസിജനം

പോയ രംഗമേ വീണ്ടും.

കൊട്ടാള ഭേദം, വായ്ക്ക-

ദൈവഹൃദം, സ്രീതപത്തിന്റെ

പട്ടാഭിഷേകോത്സവ-

സംരംഭം തികവായി

ദിപ്തമാ നിധിയർഹി-

ച്ചീട്ടമച്ചന ചെണ്ണാൻ

ഭവ്യതാപസവൃത്തി,

മാതൃവാത്സല്യാസപാദം.

മുളു തീൻപ്പോൾ മാത്രം-
വക്ഷസ്സിലമൻവ-
ഉൾപരിചാ“ജീ നാശം
നന്മയ്ക്കു വളമായി.”

ആശയൊന്നല്ലാതെതീ
ദുഷ്ടപഥത്തിങ്കൽ
പേശലപദം തുട-
ന്നുനിൽക്കും സമാധിനി

എന്നാലുമിടയ്ക്കിട-
യ്ക്കു ഭൂതകഥാഭൂതം
തനിയെപ്പിരിപ്പിടം
സന്തതസ്മരണയാൽ

അപ്പൊഴൊക്കയും തവ:-
പ്രാഭവത്താലാ രംഗ-
മപ്രമേയമാം ശാന്തി
സാന്തപനൈഷധമേകം.

സഖിമാരൊന്നിച്ചു
വൃക്ഷസേചനം ചെയ്ത
പ്രകടീകൃതപ്രേമം
പ്രത്യക്ഷനായദ്വേദം

ശകുന്തള

ഒടുവിൽ ജനാന്തികം
ധിക്കരിപ്പോളം തന്നോ-
ടിടപെട്ടോരച്ചിത്രം-
മോരോന്നും വരച്ചവരും

ഉടനൊക്കയും മാഞ്ഞു-
മുൾക്കൂട്ടം വിത്തുമാ-
ക്കിടുവാൻ കൊതിച്ചെന്നു-
ലന്തുമായൊരാൾക്കും

വിസ്മയസഭാഗലം
പണ്ഡിതമാത്യാഭ്യന്തു-
മന്ത്രിസംഘം, ശിഷ്യ-
കൗശലനിർദ്ദേശം,

മധ്യസ്ഥസിംഹാസനം-
വിഷ്ണുനായിതിപ്പോലും-
ദൃഷ്ടാന്തമഹാരാജാ,-
വന്തികസ്ഥയാം താനും.

ആഴിതന്നടിയിലെ
രത്നത്തെ, ത്തിരത്തല്ലിൽ
പൂഴിയിലേറിക്കൊണ്ടാൽ
കുളിക്കല്ലാക്കാമാക്കും.

തന്നെത്താൻ മറക്കമ -

സ്വാർത്ഥഭ്രമമെന്തെന്ന് കണ്ടു
 ഓന്നിരിക്കുകയായ് തീർന്നു
 തന്നെത്താൻ മറക്കമ

വന്നപ്പോൾ മടങ്ങുന്നു,
 ഗൗരവമി സമയമായ്
 നിന്നു നോക്കുന്ന പിന്നോ -
 ഓട്ടാനുരണ്ടിട വീണ്ടും.

നിമ്നം, മാനംകെട്ട
 തൻനില നിറച്ചെത്തേ
 തമ്മിലോതപ്പെടുന്നു -
 മാകുമസ്സഭാതലം.

നിശ്ചലം വിയർത്ത കൈ -
 പ്പടത്തിൽ തല ചായ്ക്കു
 നിശ്ചയം വരാതെന്നും
 തന്നാഥനിടരേല്ലേ.

ചുറ്റിടം സമീകരിക്കാൻ
 ശക്തയല്ലാതെ,യങ്ങ
 പാറിനില്ക്കുവാൻ ധൈര്യം
 പോരാതെ ലവലേശം

ശകുന്തള

കാഷാണമുറസ്സാന -

മാളല്ലാതുഴലവെ -

ത്താഴെത്താൻ പതിച്ചതും

തറ പാറീടുമുഖെ

വാത്സല്യമസൃണമാം

സ്വർഗ്ഗമൊന്നവിചേക -

മാത്സര്യം കലരാതെ

തന്നിലാചതിപ്പോളും

സർവ്വമുൽകണ്ഠാദൈവ്യ -

കൈതുകുങ്ങുളോടോക്ക -

മച്ചണ്ണ നിമിഷങ്ങൾ -

ഉൊന്നൊന്നായ് മറഞ്ഞുപോയ്.

II

മരീചിമാമുനി

പദമണഞ്ഞ നാൾ

തുടൻ മേനകാ-

തമജ വിചാരിച്ചാൾ:

വരിച്ചതില്ലല്ലോ

മരണവുമെന്നെ-

ലരയ്ക്കു ഭാരമായ്

ഭവിച്ചുമീവിധം;

വരൻ വെടിയുകിൽ

മരണം മെച്ചമി-

ത്തരണികൾക്കു ഞാ-

നവമാനിതയ്യം!

നരൻ കൃതശ്ലനാ,-

ണതിലുമീശത

പരം നികൃഷ്ടമെ-

ന്നനുഭവം വന്നു.

മറവിയിൽ പുമാൻ

മരയ്ക്കുന്ന ചിത്രം

സ്മരണയിൽ നാരി

പുതുക്കുവതത്രെ.

ശകുന്തള

ഉപവനതര

മാഞ്ഞുനിന്നടൻ
പ്രമദഭൃഗുപി-
ഡിതയാകുമെന്നെ

സഖീജനാന്തികം

പരിചാലിച്ചു, പി-
മ്പലവശയാക്കി-
ത്തിരിച്ച ഭൂപതി

‘അടുത്തു വന്നിടാം’

അടിയ്ക്കു വീണൊരൻ
മടി തടവിനി-
ന്നുരച്ചൊരാ മൊഴി

വിരഹവേദനാ-

ചിശ്വരയാമെന്നെ-
പ്പരിചരിക്കുവാൻ
സഖികളോടോതി

അടിയ്ക്കടി തിരി-

ഞ്ഞവശനാൽ നോക്കി
യടവിപ്പുകുന്നു
മാഞ്ഞൊരപ്പദം

ശിവനെ, ഏങ്ങിനെ
മരണിത,നീയു-
ള്ളവരെയൊത്തിണ-
ക്കിയ സഖികളെ;

അടവിവാസവു-
മതിസുഖമാക്കാ-
നടവുകാട്ടിയോ-
രരിയ മാണിനെ;

നിതാന്തവിശ്രമ-
മിയറ്റി മിന്നിയ
ലതാനികളെത്തെ;
സുരഭിപ്പൂക്കളെ;

ഉപരിയാ,യവ-
സരമരുളിയോ-
രുപവനത്തെ;-യ-
ക്കുടിലഭംഗത്തെ;

സലജ്ജയാമെന്നെ
വിലക്കിയോതിയ
സരസഗീരുകൾ
പകിട്ടുതന്നെയോ?

*

*

*

ശകുന്തള:

ജനകവാത്സല്യ-

പയോധി-യങ്ങതി-

ലഭചി തീരാത്ത

ചവപ്പു കാണില്ല.

അപരാധബോധ-

വിവശയാമെന്നെ

യപാകരിച്ചില്ല-

ത്തനയവത്സലൻ.

ക്രമാധികസ്തേഹ-

വിപുലഹൃത്തുമായ്

അമാന്തമെന്നി വ-

ന്നടനെ ലാളിഞ്ജ,

ചലനഹീനമായ്

വനാന്തവും, സൂയ -

ലളിതമൃത്തിയായ്

പവനൻ മോഹിച്ചു.

‘വിധി’ യെന്നു സമാ-

ശ്ചസിപ്പിച്ചിതെന്നെ

വിധിതൃപ്തൻ പിതാ-

വതുല്യവത്സലൻ

ഫലാശയരൊര -

പിതൃസ്തേഹ, മണി -
നിലയിൽ ഞാനെത്തും
കഥയുമിച്ഛാകിൽ?

തനയവാത്സല്യ -

പരവശയായു -
മനഃപകർത്തവ്യ -
പ്രബുദ്ധയായുഃമ

അനുപദമാഞ്ഞു

തിരിഞ്ഞു നിന്നെന്നെ -
യനുശയപൂർവ്വം
കനിഞ്ഞു നോക്കിയും;

കുടതപശ്ചയ്യാ -

കുറിനരാകമാ
വടുക്കളെണ്ണയ -
നടന്നെ വാങ്ങിയും

സഭാതലം വിട്ടോ -

രമലഗൈരതമി -
യ്യപുത്ര വിണ്ടു -
മണച്ചു ദൃഢിയേ!

ശകുന്തള

അഥവാ, കുറുമാം.

കുറുപ്പും കർമ്മം -

മനുസരിപ്പതാ -

അനുഭവമാക്കും

പുരുതിത്ഥാസ്സഭം

വണങ്ങിയപ്പൊഴു -

ഗുരുജനപദം

പണിഞ്ഞ നേരമോ?

വിരഹശൃംഗമെൻ

കരംഗുലി വേരി -

ട്ടിരിയ്ക്കുമംഗുലി -

യകം ജഗൽപ്രഭോ!!

അതെന്നിൽനിന്നു വേർ -

തിരിച്ചു നാഥനെ -

യതാഭ്യേ, മാനമ -

ഒന്നടുത്തിടാക്കിൽ മേ?

“കുലകുലകകാ -

രണേ ശകുന്തള”

തലമുറ മേലി -

ലിതു പറയുകിൽ

III

ഇന്നു ഞാനെന്നുമോതേണ്ടതില്ല, മാ-
 പ്പെന്നിരുന്ന വിരമിയ്ക്കയെന്നിയെ
 ഹൃത്തിനൊത്തപോൽ ചെത്തുടൻ, തെറിയാൽ
 ബുദ്ധിയിൽ പിഴ കാണുവോർ നാരിമാർ;
 ഞങ്ങൾ ഭാവനാജീവികൾ; സൗഖ്യഭുക്ത-
 വങ്ങളൊപ്പം കിനാവോടിണക്കുവോർ;
 പിന്നെ,യാനന്ദമാത്രം കൊതിയ്ക്കിലും
 വന്നതേതിനും മെഴുലി കുനിയ്ക്കുവോർ;
 ഒന്നിനൊന്നേറെ ഭുജിച്ചിടുമ്പൊഴും
 തന്നിലേതുചൊതുക്കിക്കഴിയുവോർ;
 സ്നേഹകാണിയ്ക്കയായി സ്വദേശവും
 ദേശിയും ബലിയച്ഛിച്ചിടുന്നവർ;
 ഇസ്സമസ്സമമപ്പണത്തിന്നുമാൽ
 മകുതും മാനഹാനിയേ നേടുവോർ
 നിത്യവഞ്ചിതസൗഭാഗ്യമൃത്തിക-
 ജിത്രയെന്നിന്നു വിസ്തരിക്കുന്ന ഞാൻ
 'ആണിനായജൻ സൃഷ്ടിച്ചു പെണ്ണിനെ'
 ജ്ഞാനിയോതിയാൽ പാഴായ്വരാപ്പദം.
 നിത്യവൈദികവൃത്തിയി,ലെത്രമേൽ
 വിജ്ഞാനാകിലും നീയിന്നലെഴുകികൻ

മന്ത്രിസമാന്വമായ ജിജ്ഞാസയാൽ,
വിശ്രമിച്ഛമനശ്ചായവേളയിൽ

ആത്മവൃത്തം തിരക്കിയോരാ വടു-
ശ്രേഷ്ഠനോടു തുടന്മാരും ശകുന്തള:—

“ശങ്കയെന്നിനി, നല്ലെങ്കിലോതിടാം,
സങ്കടം പറഞ്ഞൊടു കുറച്ചിടാം.

ഞാനൊരപ്പരം സംഭവയാണു, വി-
ജ്ഞാനി താതനോ ബ്രഹ്മചിയാമൊരാൾ

കണപചോഷിതയായി,” പിന്യോമലിൻ
കൺ നിറഞ്ഞിതു ബാല്യസ്മരണയിൽ

‘താതമാതാക്കളെങ്ങുപോയ്’ അന്തരാ
ചോദ്യമിട്ടു കുതുകിയാമാ വടു

“അകുലചിരിയ്ക്കട്ടെ” തടഞ്ഞവൾ
മിസ്സതും തല താഴിത്തുടന്നോതി:—

“ഇന്ദ്രിതിഷ നിദാനമാം സംഭവ-
മൊട്ടെടുത്തു പറയേണ്ടതുണ്ടു മേ.

ഇഷ്ടമെന്താണെന്നിസ്സ, തു നേടിയേ-
യക്കുമാലയുമുറ്റുനെടുക്കുളു;

ധാത്രി ഗൌതമിസ്കിന്നമന്ദമ ഞാൻ,
ആത്മതുല്യയാണാളിമാക്കത്രയോ,

ശകുന്തള

ആശ്രമസ്ഥാശ്ശേഷമെളിമ ഞാ -
നാശ്രയമായ കാല”ത്തിടറിനാൾ:—

“ആ മലകളാ, മാലിനി, മാനുക -
ളാ വനാന്തമേ മന്മയമാകവെ

അന്നൊരിയ്ക്കലപ്പുവാടി, രണ്ടു ഹൃൽ -
കന്ദളങ്ങളിണക്കിയിളംകാറിൽ.

ഇല്ല,തിലൊന്നു ചേർന്നിതു മറ്റാതിൽ
നല്ല മിന്നലിൽ മുങ്ങിയ താരചോൽ.

ചിന്തയെന്നെ വിലക്കിയില്ലാ, നിധി
സ്വന്തമെന്നു ഹൃദയമോതീടവെ.

പുറുപാടും മറന്നു ഞാൻ, പൂവിട്ട
പറുവല്ലി മരം വിട്ടൊഴിയുമോ?

എന്തെന്നതരം”—ആസന്നസ്വതയാ -
തകമൂർച്ഛയാൽ കണ്ണീരൊഴുകിനാൾ:—

“സാർവ്വഭൗമനദ്രേഹ,മിയുജ്ജവൾ
കേവലം പ്രജ,യുവ്വി നിശ്ലോന്നതം

താൻ നനച്ചു തഴച്ച പൂവാടിയെ
താനൊഴിഞ്ഞു തപിച്ചതാ,ണെങ്കിലും

മാനിയാം ഘനം മാനിച്ചുകാണുമോ
വേനൽ വേവിച്ചു പല്ലവം ചേർപ്പൊളം

തെറിതിലൊതു് നിന്നുപോയ് തന്നൊഴി-
യറ്റു തൽപ്രജ്ഞ, താങ്ങി വൈഖാനസൻ.

മിക്ക ദൃഷ്ടതദൃഷ്ടവും കണ്ടുടൻ
വെക്കുമെത്തി മറയ്ക്കുമത്താമസി

പുകിതുൽകടോൽകണ്ഠയാലാ രംഗം
മുക്കിയാതമതമസ്സിലൊളിപ്പിജ്ഞാൻ

ലോകമൊന്നുമറിയാത്തമാതിരി-
യൊക്കുമത്രം വരിച്ചു സുഷുപ്തിയിൽ

വാനമെന്തിനോ വീഴ്ചമുട്ടുന്നതാം
കാണുമാറായതുല്യമവിചലം.

IV

അത്രഗാധാന്തമാം വീചികരതന്മീതെ
പ്രത്യഗ്രബുൽബുദം ചിനി;

പാത്ത്യാനോക്കുന്നു വാനിലേ ഭേഷത്തി-
ന്നാത്തിഹരണമായെണ്ണി;

ഒന്നൊന്നായ് നേരിടും ബന്ധം തടഞ്ഞവം
മുന്നോട്ടെയൊത്തൊഴുക്കുന്നി;

തതീരവൃക്ഷാദി ബിംബിച്ചതിസ്സുട-
മത്രമേലോ നദി മിനി.

മാത്രഹൃദയത്തിലാത്മജപ്തായപോൽ
മാനം നിശ്ചലിച്ചു തന്നിൽ;

മേഢിതാനന്ദമാനങ്ങളൊരീക്കിച്ചു
താരകക്കുടുകുളാ വിണ്ണിൽ;

തീരത്തിൽ പൊന്തിയ സാരസമായവ
പാരം വിലസിയി സന്നിൽ;

അപ്പരാശക്തിതൻ ലീലകളീവിധം
തപ്പാതെ കണ്ടെ മുന്നിൽ;

ഏന്തിനോക്കുന്നു ജിജ്ഞാസയാന്നാദരാൽ
ഗോത്രശിഖരമൗത്സുകാൽ;

കൊച്ചമരുത്തിലും കൈവിറച്ചിടുന്നി-
തശ്ശാവിസ്തേദം വാലുകൃാൽ;

ലോകക്ഷണികതയോതിത്തരു താഴി
വേദജ്ഞരേയും പാതംകൃത്;

അത്തവ്വിലപ്പരിതഃസ്ഥിതികാന്തിനി-
മഗ്നമായേതോ മഹസ്സിൽ;

വിണ്ണു ജഗത്തുമന്യോന്യമാശ്ലേഷിച്ചു
നിന്നു വീക്ഷിച്ചു രഹസ്സിൽ;

മാറൊലിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്രദേശത്തി-
ലോരമലൗകികനാദം.

ഉറുപാത്തപ്പാറം ശ്രദ്ധിപ്പൊരൾക്കു-
ത്തൊട്ടേറിയെന്നോ പ്രസാദം!

പെട്ടെന്നിടിനാദം കേട്ട മയിലെന്ന
മട്ടായി, തസ്ഥസ്ഥസ്ഥാനം.

ബുദ്ധിയ്ക്കുറിയരുത്താത്ത വശങ്ങളെ
പ്രത്യക്ഷമോരും ഹൃദിനും

കട്ടാലോചിച്ചില്ല, നേരിട്ടിതാ വൃക്തി
വിട്ടുടൻ മന്ദമേകാന്തം

“എണ്ണാതെയിന്നിതിൻ പായിലെപ്പല്ലക-
ളെന്നെ വിട്ടു, ഞാൻ ചോരില്ലാ.”

ഈരൂസിംഹത്തിന്റെ പാൽ ചുരക്കും മുല-
മാറി, തത്ത് പൈതലപ്പറ്റി,

ശകുന്തള

കൈതടഞ്ഞാവലാതിപ്പെടും ധാത്രിയോ-
ടീയ്യയാ ചൊല്ലിതൊരുങ്ങി.

“എണ്ണാതെയിന്നിതിൻ വായിലെപ്പല്ലുക-
ളെന്നെ വിട്ടു, ഞാൻ പോരില്ലാ.”

എന്തൊരധൃഷ്ടത,യെന്നു തേജസ്വിത-
യെന്തൊരലൗകികശക്തി?

സിംഹി വളർത്തുപശുവായി, കുട്ടനോ
സിംഹമായ് തന്നുഗ്രഭൂവിൽ

ശാന്തി സഫിച്ചില്ലാ, വീര്യപ്രഗത്ഭത
താന്തയായ് കേവലം തനപി.

“മരൊത്തും നല്ലിടാമോമനേ,”യെന്നവര
തൊരിച്ച മാഴ്ചും കാച്ചാത്തും

“പിട്ടാണല്ലല്ലി”യക്ഷിതപം മുനിട്ട
ധൃഷ്ടതയാലേ സമൃദ്ധം

വിട്ടില്ല സിംഹത്തെ,പ്പിൻതിരിഞ്ഞൊമന
ചൊറു ശങ്കിച്ചാലോചിഞ്ഞു,

നൊറിയിൽ പാറുമളകത്തെപ്പുനെന്തൽ
മുറുമണഞ്ഞുമ്മവെഞ്ഞു,

ചിന്താക്ഷിലഭൂലീലാവിലാസമ-
ച്ചെന്താർവദനാഭ കൂട്ടി;

ചിന്തം കുറുകുന്തളാരമ്യമാകുമ-
ജ്ഞമധരാഭ പാറീ;

എന്തോ കുമിഴ്ന്നുവാൻ വെമ്പി, വിറയാൻ
ചുണ്ടിൽ രദനാഭയേരീ;

സന്ധ്യാഭാഗ്നിമയിൽ ചന്ദ്രികയെന്നപോൽ
ബന്ധുരത്വം വിധം മാറീ;

ചിന്നിച്ചിതറിന കാരിരുൾകുന്തള -
ത്തിന്നിടയ്ക്കീക്കിഴ്ന്ന മേനി -

ശാരദാകാശാഭ താഴ്ന്നീ, വടിവൊത്ത
ചാരുതയ്ക്കെങ്ങൊരു ധാമനി?

അസ്സെഴുഭഗവദ്വാഹത്തിലൊലിപ്പോ -
രസ്സതിതന്മനഃപോതം

ചഞ്ചലമായ് ക്ഷണ, മാറോമലക്ഷ്മം
“വഞ്ചന”യെന്നാൻ സക്രോധം.

ഭാവിജ്ഞനേകിയ “സുപ്തമനാ”വ്യ
നീ, പൃത്ഥ്വമാകിപ്പെന്നോതീ

ആജ്ഞവാസന, യെന്നാശപസിഞ്ഞു -
ശ്ലോഭന തോര മനസ്സാൽ

താനേ മറന്നങ്ങു നില്ക്കും പുമാനുടെ
ധ്യാനം നിലച്ചിതു പാടെ

നിന്നിമേഷങ്ങളായിടെ, തടിക്കുക -
ഉൊന്നുഴന്ന ധാത്രികൂടെ

കനാടി നോക്കുവാനൊന്നവരംഗത്തി -
ലിനൂപും മന്നിലേയ്ക്കാഞ്ഞു.

എന്നോതി നീ സഖി ചൊല്ലുകൊരിയ്ക്കൽ—
ടെന്തായിടിലുമശ്ശോഭനോക്തി.

വൃതമെന്നാകിലുമിഷ്ടകായോക്തികൾ
തുഷ്ടി ചേർത്തിടമെന്നോരുകിലു?

“എന്നായ്പുത്രനങ്ങാശ്രമോപാന്തത്തിൽ,
പൊന്നോമൽ കണ്ടുപോയ് തന്നുളളനെ!!

എന്നെയി—ജ്ഞിണ്ണതപസവിനി—യെയുമ—
ഭുന്ധനനേപയിപ്പി,തെന്നിതെല്ലാം?”

സപ്തമാണെങ്കിലുണരാതിയ്ക്കു ഞാ—
നൾഭമമെങ്കിൽ ശമിയ്ക്കാത്തു.

ഇല്ല,ല്ലാങ്ങീലഴലിലും ഭ്രാന്തിയി—
ചെല്ലുകിടാവുള്ള കാലമലാ.

തതപമിതായിടാം—സൽകാലകാലമി—
ന്നെത്രതാൻ ശോഭനമായിക്കൂടാ?

നന്ദിഞാനെന്നോതുമെൻതോഴി,യുൽക്കണ്ഠ—
യനേപയിച്ചീടും മുന്വാടി തുഷ്ടി.

ആ നവ്യോപഹാരമപ്പിച്ചീടേണ്ടതു—
ങ്ങാ വനവാസികൾക്കെല്ലാമവൾ.

സൗരഭ്യവാമിയാം കാഠിൻഫലാശയേ
താരോലുമാ ഹൃദയത്തിനുള്ള.

*

*

*

*

വിപ്രയോഗത്തിലും ഭിന്നം താൻ പുന-
ദ്ദിഗ്ഗന്ധമേതോ ഭാവം.

ദുഷ്ടരമാമാ മിന്നിനു മുഖം...
മുൽക്കണ്ഠ മുക്തയെന്നച്ചിടാക്കിൽ.

ആരമ്യമാകിലു, മേതു ഭാവത്തിനും
പാരമ്യമുള്ളപ്പോഴിടവെന്നാം.

മനോരമ ഭാഗത്തുടോട്ടിനാൾ ചിന്തയെ
മറന്നു മനോഹരി, “ഞാൻ വിഴിച്ചു,

എന്തിന്നിനിഷ്ഠിനിമലാപ്പാഠംപൂച്ച
ചിന്തയ്ക്കു ദുഃസ്വാഭാവാകപഹലം?

എന്തിന്നെന്നിഷ്ഠിനിമലാ വിഷംതുകും
ചന്തം കലയ്ക്കുന്ന സ്വപ്നപോതം?

അക്കണ്ഠിനിയും ശമിപ്പതേയുള്ള, ഭീ
മെത്തും വിഷാഗിഷയൊരാറിയില്ലാ.

വീണ്ടുമാ ഹൃത്തും ഞെക്കുന്ന ശൃംഖല
പൂണ്ടുവിഷമിച്ചിടേണമോ ഞാൻ?

ഇല്ല ചവിട്ടിയ കാൽ പിടിക്കില്ല ഞാൻ,
നല്ലാരവമതിയിൽ സുഖിതാം.

പ്രേമപ്രകൃതേന്തി വന്നൊരക്കാമത്തെ-
ക്കാമം ഞാനാരാധിച്ചുള്ളതെന്നേ

ശകുന്തള

സാമ്രാജ്യമനു ഞാൻ ചെയ്ത തെറ്റൊന്നൊന്നാ-
ണാവിധമെന്നെന്നെ സംതൃപ്തിപ്പാൻ.

കാമയതുർവിരകൊള്ളിച്ചു സാധപിയെ
പ്രേമകുരുണപ്പോളോടിയെത്തി.

“പുത്രനാണത്രെഞാനമ്മേ, ‘യയാർ’കുതു
ഭിഷ്യന്തനല്ല, പ്പ വന്നു നോക്കൂ,

ആണെങ്കിലെന്തിഷ്ടമാണെന്നി, സ്തിങ്ങേവം
കേണന്തിയാക്കൊല്ല പോരു വേഗം.”

നിശ്ചലധ്യാനത്തെക്കൂസാതെ, യമ്മതൻ
വല്ലഭത്തുന്ദു വലിച്ചു കുട്ടൻ

തുളുളിത്തുളുവിവന്നെത്തിയ ഭാസപാനെ
കല്പ, കാല്യാംഗനയെന്നപോലെ

സർവ്വം മറന്നു തുടങ്ങാൻ ശകുന്തള
സർവ്വമനനെ മറയപോലെ.

VI

ആത്മശുദ്ധി ശക്തിയുണ്ടായില്ലായെ, മപ്പതിവുത
സപാതമനാമപദം കൂപ്പിയിടുന്നതിനെ

“ക്ഷമിക്കുക” നല്ലൊരു കൂമ്പിയോരപ്രിയമനസ്സും
സമുത്സുകയാക്കി ലജ്ജിക്കിലും തനിയെ

“ആമോതിര” മുഴറിനാൾ; സാനശയം രാജനോതി,
“ധീവരനു വലയിൽ പെട്ടിതു കിട്ടവെ,

കാമനേ, ഞാൻ പാപപരിഹാരത്തിന്നുസാധ്യമായി-
ത്തീരുകിലെന്നോത്തുഴന്നേൻ രാജപ്രേമത്താൽ.”

ആ വാക്കിലുള്ളശയം രോമാഞ്ചകുഞ്ചകിതയാക്കി-
ബാവാജിയോരോമലാളെ, യെന്നിരിയ്ക്കിലും

സാവധാനമുറച്ചാൾ “മൽതപോവിപ്ലവാകെത്തിന്റ
ചേവടിയിലപ്പിടുന്നേനങ്ങങ്ങത്തിനെ

യഥാകാലം മുടിമുടിച്ചവനെ, യങ്ങിഷ്ടപ്പെട്ടാ-
ലിതേ സ്ഥാനമന്ത്യാശ്രമോചിതമാണെന്നും.”

എന്നോ നിഗൂഢാത്മം തേടുംപദത്തെ യെന്നോണംരാജാ-
വന്തികസ്ഥപ്രിയമുഖത്തുററുനോക്കിനാൻ.

വ്യഥാസംശയങ്ങൾ പൂണ്ടു മിഥോമൈത്രിയെന്നില്ലും പിതാ-
ക്ഷോഭോടൊടുങ്ങിത്തീർന്നുവെട്ടുമനൻ.

“അതെയതേ,” ചൊന്നാനവ “നമ്മേ, ഗുരു, വോതിയെ
പിതാവാണിതെന്നതന്നെ” — വെമ്പിത്തുടന്നാൻ (നെറ

ശകുന്തള

“അമ്മയ്ക്കുന്തെ മൗവ്വുമിപ്പോൾ? വര,” പിടിച്ചുട-
നിർമ്മായമുക്കുനോടുണ്ണി പലഞ്ഞെടുത്തു. (തുണി

അങ്ങിങ്ങിഴയാറുചീണ സൽപ്രേമശൃംഖലയെപ്പൊൻ
കണ്ണിയായിനിന്നു യോജിപ്പിക്കക്കണമെന്നി.

ഗഗനവുമുഡുക്കളാൽ പുളകമിയന്നു, രാഗ-
വികാരമില്ലാതില്ലൊരു ജഡചന്ദ്രവും

“ശകുന്തളേ” സവാത്സല്യമൊരാഹപാനം കേട്ടക്ഷണം
വികലചേതസ്സാകിലുമവളുണർ

‘സതീവ്രത’മോർമ്മിപ്പിച്ചാനിരുകരങ്ങളും പൊക്കി
യതീശൻ “കല്യാണമസ്തു”വെന്നൊരാശിസ്സാൽ

“രാജേഷ്,” തുടന്നാൻ ഗുരു, “തപ്തകാഞ്ചനമെന്നോണം
രാജിത്തും ശപ്തമായ് മുക്തികൊണ്ടൊരിപ്രമം.

ഉണ്ണി, യോമൽഭരത, നീ നവ്യസമ്രാട് സ്ഥാപകനായ്
മന്നിൽ”—മുഴമിച്ചില്ലാശി,സ്സുണ്ണി തടഞ്ഞാൻ

“ഗുരോ, പോവുകയായിതാ ഞങ്ങളിന്നെന്നുമുക്കുനോടു-
മൊരുമിച്ചു, ഞാനെൻ രാജ്യം വാഴുമിന്നതാൻ”

രാജോചിതപ്രൗഢിചേർന്നുചിശത ലാലസിഞ്ഞ്
കാനനാന്തമാ പ്രഭയിലാകെ മുഴുകി.

ആശിസ്സിനയർത്ത കയ്യാലാരോമലൈപ്പുണ്ടണമു
വാത്സല്യലാളനമേകി നിന്ന നിമിഷം

സർവ്വസംത്യാഗിയാകമാ മരീചിഗാർവ്വസ്യുഖ-
പ്രലോഭനം ഭയന്നോ ഹന്തേകാഗ്രമാക്ഷീ?

VII

കണ്ഠമഹാഷി വ -

നില്പുതന്നാശിസ്സു
ധന്യനയച്ചിരി -
ജ്ഞാ ഭൂതൻവഴി

അന്തഃപുരാന്തര -

മാന്മ മഹിഷിയോ -
ടന്തമുദാ നമ്മ -
മോതവെയുഴിപ്പൻ

ചൊന്നാൻ തുടൻട -

നന്ദേഷണം ചെയ്തു
ധന്യരായിട്ടും ഭ -
വൽസഖീഭൂമവു

ചാങ്ങാതിമാരെ മ -

റക്കായിലും ക്ഷണം
തന്നാഥവക്രത്തിൽ -
നിന്നു പേർ കേൾക്കവെ

കാതാവതല്ലാത്ത

ചിത്തവികാരമാ -
നേതേതരശ്ലേണ -
മെന്നവൾ വെമ്പവെ

ശകുന്തള

പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടു ഭ-

ഷ്ടനന്ദൻ, “ഭവതിയെ
വഞ്ചിച്ചതാരെന്ന-
റിയുമോ?” ചോദ്യമായ്

വഞ്ചന ശങ്കിച്ചി-

ടറിനാൾ ശോഭന
വഞ്ചിച്ചതെന്നെ ഞാൻ
തന്നെ വിമുഖയായ്

അനന്ദമുദ്ധത-

യിങ്കലും ഓടിയൊ-
ട്ടാനനകാന്തി ക്കു-
റച്ചുകണ്ടപ്പിധം

അക്ഷമം രാജാധി-

രാജനുമു “നി-
ന്നക്ഷാന്തിതാനിതി-
ന്നാസ്സഭമെങ്കിലും

തെറ്റാൻറയാണെന്നെ-

യോത്തിരുന്നസയായ്
മിററത്തു വന്ന ഭ-
ഷ്ടാസസ്സിനെത്തദാ

ധിക്കരിച്ചുതൊ നീ-

യോമലേ, ക്രുദ്ധനേ-

തൂൽക്കടച്ചുതൊ-

മുരളമമേകിടാ.

ശപ്തയാൽത്തീൻ സ-

വിജ്ഞാൻ തവഃപ്രഭാ-

വത്തെ വരിച്ചു വ-

രപ്രാപ്തി നേടിയോർ

രാമനത്തോഴിമാ-

രന്നടയാളമാ-

യാ മോതിരത്തിന്റെ

സൂചനയേകിയോർ

അന്തരമായി പി-

ടിച്ചു നിന്നുരഭ്രാന്തി

ചിന്തിച്ചതോ,താതി-

തന്നതുമെഴുചിതി.

വിസ്തരിച്ചോതിയി

നാഗത?നികഥ

നിശ്ചലം നിന്നു ശ്ര-

വിചാര ശകുന്തള

ശകുന്തള

“എന്നിനി നിസ്സൗത്ഥം-

സ്നേഹമിയലുമ-

ചുങ്ങാതിമാരൊത്ത-

മരാവു മേലിൽ ഞാൻ?

അല്ലെങ്കിലാഗാമി-

വൈഭവം നേടുവാ-

നല്ലേ വെടിവത-

തീതാഴ്ചിതങ്ങൾ നാം.

എന്നാലുമസ്തുതി,

ഭാവുകദായിയായ്

വന്നാവു” തങ്കരം—

ഭക്ത്യാ മുക്തമാന്!

പുതിയ പുസ്തകങ്ങൾ

1. ഏകലോകം (വൻഡൽ ചിലിയുടെ One World എന്ന പുസ്തകത്തിന്റെ മലയാളതർജ്ജമ)	3	0	0
2. ഗാസിയുടെ കൂടെ (ലൂയി ഫിഷർ)	2	8	0
3. അനന്തപ്രതിമിഷം (വൈക്കം മുഹമ്മദ് ഖാജിർ)	1	4	0
4. ജന്മദിനം „	1	8	0
5. കഥാഖ്യാനം „	1	4	0
6. ബാല്യകാലസഖി „	1	4	0
7. മണിമാളിക (എസ്. കെ. പൊറോക്കാട്ട്)	1	8	0
8. ചന്ദ്രകാന്തം	1	0	0
9. കടാക്ഷം (ജെ. മുണ്ടശ്ശേരി)	1	0	0
10. അന്തരീക്ഷം „	1	4	0
11. കാവ്യചരിത്രം „	1	8	0
12. മാറ്റൊലി „	1	0	0
13. മാനദണ്ഡം „	1	4	0
14. നിഴലുകൾ (രാമകൃഷ്ണപിള്ള)	1	4	0
15. നിഴലാട്ടം (കുട്ടികൃഷ്ണമാരാർ)	1	4	0
16. വിചാരവിപ്ലവം (കുറിപ്പ്)	1	8	0
17. കടത്തുവഞ്ചി (കെ.കാമംഗലം)	1	8	0
18. മനുഷ്യപ്പഴുക്കൾ (മാസ്റ്റർ ഗോക്കി)	1	8	0
19. റെയിൻബോ (1943. ലെസ്റ്റാലിൻ കമ്മ്യൂണിസം നോവൽ)	2	8	0
20. തറവാട്ടമ്മ	1	8	0
21. ബാബിലോണിലെ രാജകുമാരി	1	8	0
22. ഇരുട്ടാക്കുക.	1	0	0
23. മനുഷ്യൻ (കെ. ദാമോദരൻ)	2	0	0
24. ഒരു സ്ത്രീയുടെ ജീവിതം (മൊപ്പസെസ്)	2	8	0
25. സ്ത്രീജനം (കെ. സരസ്വതിയമ്മ)	1	8	0
26. പൊന്നുകടം „	1	4	0
27. മൂടപടത്തിൽ (ലളിതാംബിക അന്തർജ്ജനം)	1	8	0
28. കൊച്ചുനജത്തി (കാരുൾ)	1	4	0
29. 6 രാജ്യൻകഥകൾ (എൻ. പി. നാരായണൻനായർ)	1	4	0
30. സൈക്കിൾ (പോത്തിക്കര റാഫി)	1	0	0

200 ഗോളോടയം ലിമിറ്റഡ്,

തൃശ്ശൂർ.

